

tragtning, der er gjort gældende af Regeringen om at tage Reb i Sejlene. (*Andreasen*: Pengene komme igen.) Ja, det sagde jo Manden, der gav sin So Flæsk, men naar han gav den tre Sider, fik han kun to igen! Det ærede Medlem, der afbrød mig, sagde, at Pengene komme igen, men det komme de ikke altid alle Vegne.

Jeg er enig med det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds (*Hammerich*) i en Betragtning, han gjorde gældende forleden Dag, nemlig den, at Staten egentlig kun burde anlægge Jernbaner for sin Regning i den Udstrækning, hvori man maa sige, at det er Jernbaner, der særlig have Betydning for den gennemgaaende Trafik i de forskellige Landsdele, medens lokale Baner, Sidebaner, som aldrig kunne faa væsentlig anden end rent lokal Betydning, burde være Privatbaner med Statsbidrag, større og mindre i Forhold til de Egne, hvor saadanne Baner blive anlagte. Det er min Erfaring, at private Baner drives billigere end Statsbaner, det er saa naturligt. Det er ogsaa min Erfaring, at private Baner i ganske anderledes Grad tage Hensyn til lokale Forhold end Statsbanerne. Thi man kan ikke inde fra de københavnske Statsbanekontorer have Kendskab til de enkelte Egenes lokale Interesser i den Grad, som et privat Jernbaneselskabs Bestyrelse kan, en Bestyrelse, der er sammensat fra de forskellige Egne, og som særlig har Interesse for de lokale Forhold paa Egnen.

Hertil kommer endvidere, at jeg mener, at man gør Uret, idet man ikke fordele Statens Midler mere retfærdigt imellem de forskellige Landsdele. Medens vi Fynboer maa betale alt, hvad der skal til for at faa en Jernbane, er der store Strækninger baade paa Sjælland og i Jylland, hvor man gaar til at anægge Statsbaner i Egne, hvor jeg mener, de private kunde give et større Bidrag, og hvor de vilde være bedre tjente med at faa Privatbaner end Statsbaner. Det gjorde jeg opmærksom paa ved Sagens 1ste Behandling forrige Aar. Min Tale i saa Henseende har været en Røst i Ørkenen. Jeg erindrers kun om, at jeg fremdeles er af den Opfattelse, at med Hensyn til Baner, der kun have lokal Interesse, er det af særlig Interesse for Egnen, at de undergives privat Drift i Stedet for Statsdrift.

Forøvrigt vil jeg her indskyde en Bemærkning, idet jeg vil takke hele Udvalget, fordi det har imødekommet mit Ønske om dog at fritage Fynboerne for at give Aktier til Statskassen for den Smule Bi-

drag, som den høje Regering har villet unde Fynboerne ved at tilstaa halv Ekspropriation for de Jernbaner, der anlægges paa Fyn, og det glæder mig, at den højterede Minister har givet efter paa det Punkt, i den Henseende kan jeg kun takke for hans Medgørlighed. Jeg mener, det i hvert Fald er en billig Fordring, at de fynske Egne, naar de anlægge Privatbaner for deres egne Penge, dog ikke skulle give Aktier for det lille Bidrag, man faar derovre i Form af halv Ekspropriation.

Et Spørgsmaal, som har været meget omstridt og selvfølgelig vil blive meget omstridt i den fortsatte Forhandling om denne Sag, er Spørgsmaalet om Værdistigningsskatten. Her vil jeg sige, at jeg fuldt ud anerkender det Princip, at det er retfærdigt, at det offentlige, naar det ved Jernbaneanlæg eller Anlæg af anden Art foraarsager Værdistigninger paa Ejendomme, faar en Del af disse Værdistigninger, saa at de ikke gaa i den private Mands Lomme, som ikke har bragt noget Offer og i og for sig ikke har haft Indflydelse paa den Værdistigning, der resulterer af et saadant Anlæg. Princippet er rigtigt, og det er jeg enig med Ministeren og Udvalget om, men Spørgsmaalet bliver om Gennemførelsen af Princippet. Det er et nyt Princip, der her søges gennemført i vort Land, og her mener jeg, det er urigtigt ikke at gøre Forskel paa de Egne, der faa Statsbaner, og de Egne, hvor der anlægges Privatbaner. For de førstes Vedkommende kan man sige, at det offentlige skaber Værdistigningen, uden at de private have haft Indflydelse derpaa eller bragt noget større Offer derfor. Men denne Betragtning kan ikke gøres gældende overfor Egne, der bygge private Baner. Thi private Baner komme kun til Stede derved, at de paagældende Egenes Befolkning yder meget betydelige Ofre enten ved privat Aktietegning eller ved deres Kommunes Aktietegning. Der er Kommuner, som komme til at betale 6-7 Kr. mere pr. Tønde Hartkorn ved de Bidrag, Kommunen tegner til Jernbaneanlægget udover, hvad de hidtil have betalt, og der mener jeg, man ikke kan sige, at de private i saadanne Egne ikke have ydet noget Bidrag til Værdistigningen. De have i meget høj Grad været med til at yde Bidrag dertil ved den Aktietegning, Kommunen har foretaget, og hvortil den enkelte yder Skat. Jeg mener derfor, det er ikke ganske retfærdigt at gennemføre Princippet paa samme